

Observații preliminare și propuneri ale Confederației Patronale Concordia priuitoare la Legea privind sistemul public de pensii

Un punct de vedere general al Confederației Patronale Concordia asupra Legii privind sistemul public de pensii a fost prezentat în Comunicatul de presă din 30 august 2018, redat mai jos.

Confederația Patronală Concordia solicită prudență și realism pentru Legea pensiilor

București, 30 august 2018 - Confederația Patronală Concordia (CPC), reprezentativă la nivel național, a luat notă de punerea în dezbatere publică a proiectului noii Legi a pensiilor și va participa prin reprezentanții săi la dezbateri, într-o încercare reală și constructivă de a contribui la îmbunătățirea legii propuse. Considerăm însă că este important chiar din această etapă să semnalăm un aspect de esență, care privește sustenabilitatea majorării cheltuielilor totale pe care le incumbă noua lege. Proiectul de lege supus recent dezbaterii publice, în forma prezentată, va determina o majorare cu 130% a cheltuielilor cu pensiile, care ar ajunge la 140 de miliarde de lei până în anul 2022, după cum au anunțat reprezentanții Ministerului Muncii. Acest nivel ridică problema surselor de finanțare, în condițiile în care în următorii 4 ani ritmul de creștere economică, și în consecință și nivelul veniturilor bugetare, vor înregistra ritmuri de creștere mult inferioare, potrivit estimărilor publice. Toți românii își doresc pensii decente, iar în acest sens cei peste 300.000 de salariați din companiile membre ale CPC, care cândva vor deveni la rândul lor pensionari, nu constituie o excepție. Problema este dacă noile niveluri vor putea fi asigurate și menținute fără a dezechilibra grav economia. Insistăm asupra acestui aspect, mai ales în condițiile în care atât evoluțiile demografice, cât și balanța migrației vor face ca ponderea pensionarilor în total populație să continue să crească în anii următori, iar bugetul pensiilor să depindă într-o măsură tot mai mare de transferurile de la bugetul de stat, aflat în prezent la rândul său în zona deficitului maxim admis de angajamentele europene. În absența unor măsuri de politică economică drastice, dezechilibrul creat de un volum de cheltuieli publice care depășește semnificativ veniturile este corectat de piață prin creșterea inflației. Pensionarii de astăzi își mai amintesc nivelurile de hiperinflație din anii '90, care au ajuns și la 300% anual. De aceea, chiar și o dublare nominală a pensiei poate fi cu ușurință anulată de o inflație foarte ridicată. În acest context, CPC consideră esențial ca, pentru a evita așteptări nerealiste din partea populației, dezbaterile pe marginea proiectului de lege să pornească de la posibilitățile reale ale economiei românești, punând accentul pe resursele de finanțare a majorării fondului de pensii, printr-o analiză fundamentată a ipotezelor și perspectiveilor de dezvoltare economică, inclusiv a pieței forței de muncă în următorii ani. În calitate de organizație reprezentativă a mediului de afaceri, CPC își reafirmă disponibilitatea de dialog și cooperare cu autoritățile și cu toți partenerii de dialog social, pentru a identifica acele soluții economice și legislative care să asigure dezvoltarea sustenabilă a României.

Prin consultarea cu membrii task force "Muncă și dialog social" force și cu alți specialiști din companiile membre au fost sintetizate unele **observații și propuneri preliminare**, care pot constitui un Ghid pentru prezentarea poziției Confederației în diferitele comisii de dialog social, care sunt redată în continuare.

- Neclarități în definirea unor principii: principiul contributivității, principiul disponibilității (art.2 c, k)
- Unele creșteri previzionate nu sunt sustenabile (art.86, art.87),
- Menținerea unor diferențe între diferitele categorii de pensionari – nici o pensie nu scade, dar creșterile sunt foarte diferite (art.87,
- Unele neclarități în formulele de calcul propuse (art 19, art.154),
- Propuneri de completare cu unele prevederi (art 19, art.154),

- la art 2 (principii) la lit c, noua definiție a principiului contributivității golește practic de continut acest principiu. Pana acum, prin acest principiu se intelegea ca fiecare va beneficia de o pensie conform contributiei. Potrivit noii definitii, principiul asta inseamna doar ca fondul se constituie din contributii, fara a mai face legatura intre contributia individuala si pensie.

- **la art 2 (principii) la lit k**, se introduce un nou principiu, al disponibilității, unde se face vorbire despre renunțarea la pensia determinată potrivit legii, pentru dreptul mai favorabil. Nu este clar în ce condiții se poate renunța, neexistând nicio altă referire la renunțare în textul legii
- **la art. 19** - Comisionul prevăzut la art. 18 lit. c) reprezintă o cotă procentuală de 0,5% aplicată lunar asupra sumei totale ce face obiectul operațiunii financiare efectuată pentru fiecare fond de pensii administrat privat și va fi achitat de către societățile de administrare a fondurilor de pensii administrate privat în termen de maxim 5 zile de la primirea contribuțiilor, conform Art. 35 alin (4).
- **la art. 35 – [...] (4) Lunar**, până cel târziu în data de 20 a lunii următoare celei în care angajatorul a depus declarația nominală de asigurare, CNPP virează către fiecare fond de pensii administrat privat, de la bugetul asigurărilor sociale de stat, suma reprezentând contribuțiile datorate acestor fonduri, după reținerea comisionului prevăzut la Art. 19 alin..”

Reamintim faptul că Legea 411/2004 care guvernează Pilonul II de pensii administrate privat prevede o separare clară între activele administratorilor și fondurilor de pensii pe care aceștia le gestionează. De aceea, forma pusă în dezbatere a proiectului Legii privind sistemul public de pensii, coroborată cu prevederile L411/2004, ar face fie inaplicabilă, fie ar cauza dificultăți operaționale semnificative în aplicarea acestei noi prevederi legislative.

- **la art 86:** O creștere a punctului de pensii cu 40% în 2020 față de 2019 (46% față de anul 2018) ar putea fi nesustenabilă pentru un buget de pensii care este oricum insuficient pentru a acoperi nevoile actuale. Modalitatea actuală de actualizare a punctului de pensie pare mai corelată cu evoluția economică (inflație și evoluția salariilor).

Creșterea valorii punctului de pensie se traduce în creșterea cu aceeași amplitudine (chiar mai mare, a se vedea bulet-ul următor) a cheltuielilor totale cu asigurările sociale, astfel: creșterea cu 70% a punctului de pensie în decursul a 3 ani (cu creștere semnificativă în 2020) va amplifica masiv deficitul CNPP periclitând sustenabilitatea finanțelor publice. Un calcul simplu arată că doar impactul acestui articol este de aproximativ 8 miliarde euro adică 4% din PIB-ul actual (70% din bugetul actual al CNPP de circa 12.5 mld euro). Presupunând o creștere economică de 5%, inflație 3% și creșteri salariale și de încasări la CNPP în linie cu acestea, cheltuielile suplimentare încă reprezintă aproximativ 3% din PIB, cât întregul deficit maxim permis de către Tratatul de la Maastricht. Astfel, deficitul bugetar al bugetului statului ar putea ajunge la aproximativ 6% din PIB doar ca efect al acestui articol. Subliniem caracterul inelastic (aceste beneficii nu pot fi ajustate odată acordate) al acestor cheltuieli și **impactul semnificativ asupra sustenabilității și stabilității finanțelor publice**. În situația unui deficit bugetar de 6% costul finanțării datoriei publice ar putea crește semnificativ de asemenea. Recomandăm estimarea și prezentarea impactului bugetar sau modificarea articolului.

- **La articolul 87**, în conjuncție cu articolul 86: noua formulă de punct de pensie face ca efectiv valoarea unui punct de pensie să crească cu încă 40% pentru un salariat cu stagiu complet. Conform raportului propus la alin 1 din articolul 86 de la 1 sept 2021 1 punct de pensie de 1875 va fi aferent unui stagiu de 25 ani. Un stagiu complet de pensie presupune 35 de ani de vechime/contribuții. Astfel, o persoană care a contribuit pentru 35 de ani va fi îndreptată la o pensie de $35/25 \cdot 1875 = 2625$ ron sau pe formula nouă 35 ani x 75 ron = 2625 ron sau 35 puncte anuale x 75 ron = 2625 ron. Pentru detalieri: pensionarii actuali cu 25 sau mai puțini ani contribuții pensia rămâne aceeași (legea prevede că nici o pensie nu scade), pentru toți ceilalți pensia crește, cu până 40% în plus față de prevederile cu privire la punctul de pensie (pentru stagii de 35 de ani), chiar mai mult pentru stagii mai mari de 35 de ani. Desi înțelegem că noua formulă realizează echitate intergenerațională, eliminând anumite discrepante actuale, **subliniem impactul bugetar semnificativ generat**. De asemenea, toți pensionarii ce vor intra în stagiul de plată a pensiei vor fi îndreptățiți la 2625 ron pensie pentru un stagiu complet de contribuție cu 1 punct. Recomandăm imperios estimarea și prezentarea impactului bugetar sau modificarea articolului.
- **La art.154, alin(1, 2, 3)**, precizează că la calculul punctajului lunar se utilizează venitul total lunar realizat brut /net, după caz, conform anexa 6 (model):
Dacă la calculul punctajului se folosește venitul brut/net, de ce mai este necesară defalcarea acestui venit pe sporuri cu caracter permanent și alte venituri precizate în anexa?

In situatia in care in statele de plata se mentioneaza numai venitul brut realizat, fara detalierea orelor suplimentare de exemplu, cum se va proceda la completarea rubricilor anexei?

- **La anexa 9** stabileste modelul de adeverinta pentru grupele I si a II-a de munca. In notele de subsol se precizeaza ca se foloseste doar la grupele acordate anterior datei de 01.04.2001.

Intrebare: Pentru perioada de dupa 01.04.2001 – respectiv conditii speciale si deosebite, ce anexa se utilizeaza? (anterlor se utiliza Anexa 12)

- **La anexa 3** stabileste incadrarea in conditii speciale conform H.G. 1284/2011, care este diferita fata de Anexa 3 curenta din Legea 263/2010 care face referire la HG 1025/2003.

Intrebare: Cum se va proceda cu persoanele care ies la pensie dupa data de intrare in vigoare noii legi?

Se mentin pana atunci grupele acordate initial in vechea anexa 3?

De asemenea, intrucat se precizeaza ca vor fi modificate conditiile de calculare/recalculare a grupelor speciale, anticipam inregistrarea unui numar foarte mare de cereri pentru schimbarea grupei I sau a II-a de munca in conditii speciale (intemeiate sau nu), respectiv pentru eliberarea unor adeverinte de venit brut defalcat, ceea ce va conduce pe de o parte la cresterea presiunii pe resursele existente alocate pentru aceasta activitate, respectiv la intarzieri considerabile in eliberarea adeverinte

➤ Propunerii

- Privitor la comisionul nou-introdus in favoarea Casei Naționale de Pensii Publice, in valoare de 0,5% din valoarea contribuțiilor lunare virate in administrare către Pilonul II de pensii. Pentru ca acesta să fie într-adevăr suportat de companiile de administrare și nu de către participanții la fonduri și pentru a evita complicatii operaționale ulterioare, propunem modificarea proiectului de Lege astfel:

Art. 19 - Comisionul prevăzut la art. 18 lit. c) reprezintă o cotă procentuală de 0,5% aplicată lunar asupra sumei totale ce face obiectul operațiunii financiare efectuată pentru fiecare fond de pensii administrat privat și va fi achitat de către societățile de administrare a fondurilor de pensii administrate privat în termen de maxim 5 zile de la primirea contribuțiilor, conform Art. 35 alin (4).

- Consideram ca ar fi utila o bonificatie (dupa modelul Estoniei), pentru persoanele care aleg sa-si amane iesirea la pensie in cazul in care desfasoara activitate profesionala. In acest context, propunem un nou articol (59) cu urmatorul cuprins:

Art. 59 – Persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare și care își amână solicitarea pensiei în condițiile în care desfășoară activitate remunerată, primesc o bonificație de x% (Estonia are 0.9%) din valoarea pensiei pentru fiecare lună lucrată peste data în care sunt îndeplinite condițiile solicitării pensiei pentru limită de vîrstă.

- Propunem sa se permita celor ce se pensioneaza anticipat sa cumuleze salariul cu pensia, in conditiile in care venitul lor este sub salariul mediu brut anual. Este in linie si cu politica sociala actuala si poate ar dezgheta angajarea acestor categorii de varsta.

- De asemenea, intrucat se precizeaza ca vor fi modificate conditiile de calculare/recalculare a grupelor speciale, anticipam inregistrarea unui numar foarte mare de cereri pentru schimbarea grupei I sau a II-a de munca in conditii speciale (intemeiate sau nu), respectiv pentru eliberarea unor adeverinte de venit brut defalcat, ceea ce va conduce pe de o parte la cresterea presiunii pe resursele existente alocate pentru aceasta activitate, respectiv la intarzieri considerabile in eliberarea adeverinte